

Hvat hevði amerikanska farmaskipið »Flying Enterprise« til farm?

Danski blaðmaðurin Erik Petersen (AKTUELT) hevur havt samrøðu við skiparan á »Flying Enterprise«, danan Hennning Kurt Carlsen.

Tað hendi um árs-skiðtið 1951-52

Jólanátt í 1951 kom skipið í havsneyð í Atlantshavinum, og tann 10. januar 1952 sakk »Flying Enterprise«. Fólk spurdu, og spyrja framvegis. Hvi varð eitt slíkt stórarbeiði gjørt fyri at bjarga skipinum. Hvat hevði tað til farm?

Eg havi einki at dylja, sigur skiparin Kurt Carlsen í dag. Tað er væl møguligt, at vit høvdu zirconium til farm, tá skipið sakk.

Heimsins fyrsti atom-ubátur

Soleiðis sigur sum sagt skiparin í dag, 20 ár aftaná. Var hugi skiparans er merkiligur. Fyrr hevur hann tagt, tá hann hevur verið spurður, men eitt tyktist at vera vist. Farmurin kundi fáa stórar tvorleikar fyri amerikansku stjórnina.

Tað sigst fyri vist, at farmurin var eitt ella annað evni, sum nýtast skuldi til at byggja heimsins fyrsta atom-ubát. Og velvitandi keldur vilja halda, at tað, at »FLYING ENTERPRISE« sakk gjørdi, at heimsins fyrsti atom-ubátur fyrst fór av barkastokki 2 ár seinni. Hesin fekk sum kunnugt navn ið »Nautilus«.

Hvat visti tann russiski blaðmaðurin?

Tað var einik merkilig í tí at skipið at enda sakk sigur skiparin. Tað brotnaði av mið skips, og slíkt er sum kunnugt ofta hent fyrr. Orsøkin til at eg var umboðað á skipinum til tað sakk, var tann, og einans tann, at eg kendi tað sum mina skyldu, at gera hvat eg kundi fyri at fáa skipið tolu-liga heilskapað í havn. Hvørki eg ella reiðarið visti hvat vit høvdu til farm. Vit høvdu eisini nógvar kassar og postsekkir, men hvat í teimum var, visti eg purt einki um.

Kanska var tað av trygdar-orsøkum, at vit einki vistu, men tá eg, aftaná at skipið var sokkið, kom til bretska býin Falmouth, spurdi ein russiskur blaðmaður meg, um tað passaði at vit høvdu atom-rævni til farm. Eg visti sum sagt ikki, smiltist bert og segði nei. Men seinni, tá eg fekk at vita hvussu tað heila var, undraði tað meg ikki so nógv, at teir amerikanskir oyðarar »John Weekes« og »Willard Keith« alla tíðina, og bæði dag og nátt høvdu ligið tætt hjá »Flying Enterprise«. Eg kann eisini skoyta uppi her, at stjórnin í USA

hevði givið boð um at eingin mátti tosa við meg um farm-in, fyrr enn eg hevði verið í samband við amerikanska sendiharran í Bretlandi. Tá hesin varð klárur yvir, at eg alt einki visti, tyktist hann at verða glaður.

Andlit til andlit við eitt uppøst hav - og deyðan

»Flying Enterprise« fór úr Hamburg áðrenn jóli í 1951. Tá vit jólanátt 1951 vóru komnir einar 300 fjórðingar vestur um Bretland vaks hann vandin til fullan storm, og sjógvurin var ringur. Vitingu ein ræðuligan sjógv og skipið skradnaði. Eg sendi beinan vegin út neyðarkall, og eitt amerikanskt farmaskip »Southland« hoyrði neyðarkallið. Hetta skipið kom til okkum dagin eftir, og tað eydnaðist teimum á »Southland« at bjarga øllum bæði ferðafólkunum og manningini, bert ein varð eftir á skipinum, og tað var eg, sigur Kurt Carlsen.

Kurt Carlsen var einasallur umboðað á »Flying Enterprise«. Skipið hevði eina 45° slagsíðu, og maskinan var stöðgað. Í telefonini segði Carlsen: »Eg verið her til skipið søkkur, ella er bjargað í havn«. Men skipið skuldi aldrin aftur koma í nakra havn. 30. desember varð sunnudagur, og skiparin gjørdi fyrrreikingar til at fáa enda umboð, soleiðis at skipið kundi verða sleipað til næstu havn.

Slagsíðan var nú 60°, og eitt amerikanskt skip »Golden Eagle« var nú komið uppá síðuna á »Flying Enterprise«. Seinni kom herskipið John Weekes og bretska sleiparin »Turmoil«. Hesin kom úr bretska býnum Falmouth.

Og so hendi vanlukkan

Fríggjadagin hin 4. januar, tá Carlsen hevði verið einsamallur umboðað á »Flying Enterprise« í 5 samdøgur, fekk

hann vitjan. Tað eydnaðist stýrmaninum á »Turmoil« Hennes Dancy at sleppa umboðað á »Flying Enterprise«. Teir royndu báðir alt teir kundu fyri at fáa enda fastan við »Turmoil«, men illa gekst í hond, men hin 5. januar eydnaðist tað og sleipingin byrjaði, men seint gekst. Sleipingin gekk hampuliga væl til mikumorgunin, tá otaði hann knappliga veðrið, og trossin slitnaði. Carlsen og Dancy umboðað á »FL. Enterprise« og teir umboðað á »Turmoil« royndu hvat teir kundu fyri at fáa annan enda fastan, men tað eydnaðist ongan-tíð aftur.

»Flying Enterprise« søkkur

Amerikanski oyðarin »Willard

Keith«, sum alla tíðina hevði ligið hjá »FL. Enterprise« segði mikukvöldið flotamýnd-ugleikunum frá, at tað fór ikki at eydnast at bjarga skipinum til lands. Hetta sama kvöldið vóru veðurvánirnar har um leið ógvuliga ringar, men Carlsen hevði ikki enn mist mótið. Aftur hómorgunin varð ein roynd gjørd fyri at fáa enda umboðað á »FL. Enterprise«, men alt til fánýtis. Út á hósdagin versnaði stöðan knappliga, og tá legðist skipið so nógv á síðuna at skorsteinurin drakk sjógv. Tá lupu teir báðir Carlsen og Dancy av skipinum, og vóru bein anvegin tiknir umboðað á Turmoil. Kl. 16.10 sakk »Flying Enterprise«. Tá Carlsen seinni kom til New York varð hann stórliga fagnaður av øllum, og fekk heiðurstekin frá táverandi amerikanska forsetanum Harry S. Truman.

Var hópur av peningi umboðað á »Flying Enterprise«?

Fyri nøkrum árum síðani vóru ítalskir frosknænn og kannaðu vrakið. Teir siga seg hava funnið hópin av peningi í kamaranum hjá Carlsen. Varð tað hesum pengum Kurt Carlsen stríddist fyri at bjarga?

Spurdur um hetta, svarar Carlsen at enda: »Tað hevur vist seg at nógur peningur var umboðað á skipinum. Teir vóru sendir av einum sveiðiskum banka, sum heldur vildi senda pening við farmaskipi sum frakt. Tað var ógvuliga dyrt at senda slíka peninganoð pr. post«.

(ep)

Observe:

Javnaðarflokkurin og SF gingu fram

Fólkatingsvalið	Veljarakanningar			
	21-9	21-10	27-11	18-12
Javnaðarflokkurin	37,3	38	37	36
Radikali vinstri flokkurin	14,3	15	15	16
Konservativ flokkurin	16,7	16	16	16
Vinstri flokkurin	15,6	15	15	15
Sosialistiski fólkaflokkurin	9,1	10	11	12
Kristiligi fólkaflokkurin	2,0	2	2	2
Adrir flokkar	5,0	4	4	3

Samtært eina veljarakanning í Danmark sum Observe hevur gjørt 25. februar, ganga javnaðarflokkurin og sosialistiski fólkaflokkurin fram. Javnaðar-

kanning til nú 12 pst. av atkvøðunum.

Sum tað sest á tølunum hevur framgongdin hjá sosialistiska fólkaflokkinum verið jøvn síðani fólkatingsvalið 21. september, meðan framgongdin hjá javnaðarflokkinum kemur aftaná eina afturgongd við seinastu veljarakanning. Flokkurin tyktist nú hava vunnið tað aftur, sum hann misti seinast.

Ikki javnvág longur

Meðan kanning 18. desember 1971 visti, at javnaðarflokkurin og SF øðrumegin og borgarligu andstöðuflokkarnir hinumegin vóru eins sterkir við 47 pst. at atkvøðunum í part, so er nú hend tann broyting, at her er ikki talan um javnvág longur. Tað avgerandi í kanningini hjá Observe er, at javnaðarflokkurin og SF nú hava 49 pst. av atkvøðunum, meðan teir triggir fyrrnevndu stjórnarflokkarnir VKR hava 46 pst. av atkvøðunum.

Konservativ afturgongd

Framgongdin hjá javnaðarflokkinum og SF við seinastu

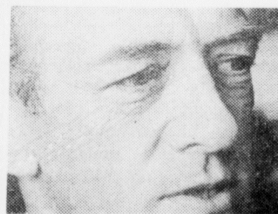

Jens Otto Krag

veljarakanningina sær út til at vera goldin av teimum konservativu, sum eru gingnir aftur frá 16 til 15 pst., og av øðrum flokkum, sum eru gingnir aftur við 1 pst.

Veljarakanningin

Kanningin hjá Observe byggir sum vant á 1500 veljarar. Til hesa kanningina vórðu 1513 spurnablað send út. 1302 spurnablað komu inn aftur áðrenn freistin var úti tann 2. mars. Hetta svarar til eina luttøku uppá 87 pst. Av hesum vóru tað 25 veljarar, sum ikki ynsktu at greiða atkvøðu.

Hilmar Bauwgaard

Morten Løng

flokkurin er gingin fram frá 36% av atkvøðunum við seinastu veljarakanning til nú 49 pst. av atkvøðunum. Sosialistiski fólkaflokkurin er gingin fram frá 11 pst. av atkvøðunum við seinastu veljara-